

LAADUKKAAN OHJAUksen PERIAATTEET JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSSA

**YHTEISKUNTATIETEIDEN JA FILOSOFIAN LAITOS
OHJAUksen TOTEUTTAMISSUUNNITELMA 2024-2028**

PERUSOHJAUS YHTEISKUNTATIETEIDEN JA FILOSOFIAN LAITOKSELLA

Opetuksen linjakkuus

Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksella ohjauksen suunnittelua ja koordinaatiota toteutetaan yhteistoiminnallisesti koulutuksesta vastaavan varajohtajan, opetushenkilökunnan ja koulutus-suunnittelijoiden yhteistyönä siten, että ohjaus niveltyy opiskelijan kannalta luontevasti opintojen alusta loppuun saakka. Koulutuksesta vastaava varajohtaja huolehtii yhtenäisten käytäntöjen toteutumisesta laitoksella, ohjaustoimijoiden vuoropuhelusta sekä viestii oppiaineiden suuntaan ohjauksen suunnittelusta ja toteuttamisesta. Laitoksella toimii ohjaustyöryhmä (optu, koupa ja opiskelijaedustus), joka suunnittelee kandidaattitason yhteistä ohjausta sekä kehittää yleisiä ohjauskäytänteitä.

Laitoksen kaikki aloittavat opiskelijat osallistuvat yhteiseen orientaatio-ohjelmaan. Heille viestitään erilaisista ohjausmuodoista opintojen alussa. Opintojen alkuvaiheessa ohjaus painottuu ryhmäohjaukseen ja maisterivaiheessa sekä yksilö- että ryhmäohjaukseen opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Yksilöohjausta tarjotaan koko opintopolun ajan.

Opiskelijoita aktivoidaan ja tuetaan opintojen alusta asti omien toimintamahdollisuuksiensa ja reflektiotaitojen tunnistamiseen ja arvioimiseen. Hyödynnämme mm. portfolioa tukemaan oman ammatillisen kasvun ja tavoitteiden tunnistamisessa ja sanallistamisessa. Opiskelutaitoja tarkastellaan etenkin ensimmäisenä vuonna kotiryhmien tapaamisissa. Opiskelijoita ohjataan osallistumaan yliopiston tarjoamille ammatillista kasvua ja taidollisia valmiuksia tukeville kursseille ja tapahtumiin.

Vuosittain järjestetään ryhmämuotoista ohjausta infotilaisuuksien muodossa: jatkavien opiskelijoiden infotilaisuus, työelämäinfo, harjoitteluinfo ja jatko-opiskeluinfo. Ops-kausien vaihtuessa järjestetään ylimääräisiä infotilaisuuksia opetussuunnitelman muutoksiin liittyen.

Opintopolun nivelvaiheisiin (kandi-maisteri, valmistuminen) järjestetään yhteistyössä toteutettavia tapahtumia; kandi kick-off, maisterivaiheen esittely sekä jokakeväinen työelämä tapahtuma, joka kokoaa valmistuvat opiskelijat ryhmätyöskentelyyn (kuuluu osana Asiantuntijana kehittyminen II -jaksoon). Valmistumista tuetaan kontaktoimalla niitä opiskelijoita, jotka eivät palauta kandidaattiseminaarin tai maisteriseminaarien jälkeen opinnäytetöitään kohtuullisessa ajassa.

Tutkinto-ohjelmien rakenteisiin on lisätty ops-kaudeksi suositeltuina opintoina erityisesti yleisiin työelämätaitoihin kytkeytyviä jaksoja. (mm. YFIY1112, Avustavat asiantuntijatehtävät, YFIY1113 Työelämässä ja vapaaehtoistyössä hankittu osaaminen, HYTP1004 Digitaalisen osaamisen perusteet, harjoittelut kotimaassa ja ulkomailla, URAP005 Unelmat ja inspiraatio, URAM003, Näkökulmia työelämään, XYHX003 Fundamentals in intercultural and multilingual communication).

Palautekäytännöt vaihtelevat opintojaksoittain riippuen opetuksen ja suorituksen toteutustavasta. Palaute voi olla esimerkiksi vertaispalaute, itsearvioinnin kautta tuotettu palaute tai opettajan antama oppimista tai tuotosta koskeva palaute. Opiskelijamäärältään suurilla jaksoilla palaute on kirjallinen yhteispalaute, seminaarimuotoisilla jaksoilla vertaispalaute ja opettajan sanallinen palaute ja tarvittaessa opiskelija saa henkilökohtaisen palautteen sitä pyytäessään.

Opiskelijoiden ohjauksessa ovat opetushenkilökunnan lisäksi keskeisiä toimijoita koulutussuunnittelijat. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian tutkinto-ohjelmassa on kaksi koulutussuunnittelijaa, joista toinen vastaa filosofian ja politiikan opintosuunnista ja toinen yhteiskuntapolitiikan ja sosiologian opintosuunnista, sekä kv-maisteriohjelma DEICO:sta. Sosiaalityön tutkinto-ohjelmassa on yksi koulutussuunnittelija, joka vastaa laajasti oppialan opintohallinnosta (mm. erikoistumis-koulutus ja yhteistyötahot).

Yksilöohjaus

Opiskelijalla on mahdollisuus saada henkilökohtaista ohjausta opettajilta, omaopettajalta, koulutussuunnittelijoilta sekä tarvittaessa hyviksiltä. Jokainen opetushenkilökuntaan kuuluva ohjaa oman opetukseensa liittyvissä asioissa ja ohjaa tarvittaessa ottamaan yhteyttä oikeaan ohjaustahoon. Kokonaisuuden (esim. perusopinnot) tai moduulin vastaava opettaja antaa ohjausta kokonaisuutta koskevista asioista. Koulutussuunnittelijat vastaavat sekä kandidaatti- että maisteritason yleisestä opinto-ohjauksesta.

Siirtohaun kautta ja avoimen väylän kautta tulleiden sekä sivuaineopiskelijoiden yleisestä opinto-ohjauksesta vastaavat myös koulutussuunnittelijat.

Alumnioikeudella ja erillisillä oikeuksilla opiskelevien ohjausta toteuttavat opintokokonaisuuk-sien vastaavat ja yleistä laitoksen opetusta koskevaa opintoneuvontaa antavat koulutussuunnitte-lijat. Erillisillä oikeuksilla ja alumnioikeudella opiskelevien ohjauksesta vastaavat lisäksi kurssi-kohtaisesti kurssien opettajat tai kokonaisuuksien vastaavat henkilöt ohjaustarpeen mukaisesti.

Sosiaalityön erikoistumiskoulutuksen opiskelijoiden ohjauksen kokonaisuudesta huolehtivat koulutuksesta vastaavat opettajat koulutussuunnittelijan tuella. Koupa vastaa opintohallinnolli-sesta tuesta.

Ryhmäohjaus

Tutkinto-ohjelman (yhteiskuntatieteiden ja filosofian tutkinto-ohjelma sekä sosiaalityön tutkinto-ohjelma) kaikki opiskelijat suorittavat Asiantuntijaksi kehittyminen I-II-jaksot, joiden sisällöt tu-kevat sekä opintojen suunnittelua, yliopistoyhteisöön integroitumista että akateemiseksi ammattilaiseksi/asiantuntijaksi kasvamista. Ensimmäisen vuonna (Asiantuntijaksi kehittyminen I) tapaamiset ovat ryhmäohjausta, jonka ohella opiskelija voi hakeutua henkilökohtaiseen ohjaukseen omaopettajalleen tai koulutussuunnittelijalle. Sosiaalityössä jokainen aloittava opiskelija käy ohjauskeskustelun koulutussuunnittelijan kanssa. Yfikama-tutkinto-ohjelmassa koulutussuunnit-telijat ja omaopettajat hoitavat aloittavien opiskelijoiden perusohjauksen ryhmissä ja tarvittaessa yksilöohjaten.

Ensimmäisen vuoden ryhmäohjauksen sisällöt integroidaan yliopiston ja tiedekunnan yleiseen ohjelmaan ja suunnitellaan opintosuunnitelman tekemistä ja akateemista urapolkua tukevaksi. Teemoja ovat mm. akateeminen asiantuntijuus ja ura, hyvinvointi ja opiskelukyky sekä kansain-välisyys. Opiskelija oppii portfolio työskentelyn periaatteet ja hän tekee erityyppisiä aktivoivia tehtäviä kurssin kuluessa.

Jokaiselle aloittavalle opiskelijalle nimetään omaopettaja sekä koulutussuunnittelija ja jokainen

ensimmäisen vuosikurssin opiskelija sijoitetaan omaan kotiryhmään. Opiskelijatutoreita on jokaisessa kotiryhmässä kaksi ja he toimivat yhteistyössä omaopettajan ja koulutussuunnittelijan kanssa. Tutoreita koulutetaan laitoksella yhteistyössä koulutussuunnittelijoiden ja omaopettajien kesken ja tutorit ovat kiinteästi mukana kotiryhmätoiminnassa opintojen alussa ensimmäisten viikkojen ajan.

Maisterivaiheessa opiskelijan vertaisryhmä muodostuu ja koostuu opintosuuntapohjaisesti ja muodostuu mm. tutkielmaseminaarien yhteydessä. Tämä mahdollistaa opiskelijalle itsenäisyyden ja omaehtoisen akateemisen ammatillisuuden kehittymisen lisäksi ohjausta tieteenalan ja ammatillisen suuntautumisen ja osaamisen suuntaan hänen osallistuessaan tutkielmaopintoihin. Maisterivaiheessa opiskelijalla on mahdollisuus keskustella opintojensa tilanteesta ja uratavoitteistaan tutkielmansa ohjaajan kanssa. Tutkielman teon yhteydessä opiskelijalle mahdollistuu ohjatusti yhdistää osaamis- ja työelämä tavoitteensa omien henkilökohtaisten tavoitteidensa kanssa mielekkääksi kokonaisuudeksi. Maisteriohjelma Deicossa opiskelijat muodostavat opintojen alussa ryhmän, joka saa ohjausta ohjelman opetushenkilökunnan toimesta koulutussuunnittelijan avustamana (hops).

Suoraan maisteriopinnoissa aloittaville järjestetään koulutussuunnittelijan organisoimana ryhmäohjausta joko yhteisesti tutkinto-ohjelmien yhteistyönä tai tutkinto-ohjelmittain infotilaisuudessa. Sosiaalityössä uudet maisteriopiskelijat saavat opintojen alkaessa ryhmäohjausta oppiaineen professoreilta. Tilaisuuksiin osallistumisesta, opintosuunnitelman tekemisestä ja ohjaustahosta (maisterivaiheen koulutussuunnittelija) tiedotetaan ennen opintojen alkua.

Hyvikset ja Goodiet

Laitoksella toimii jatkuvasti vähintään kaksi - kolme opetushenkilökuntaan kuuluvaa koulutettua hyvistä. Hyvikset toimivat usein pareittain. Hyvikset toimivat aktiivisesti ohjaustyön kehittämisessä sekä välittävät tietoa esimerkiksi opiskelun haasteista koulutuksen kehittämiseksi. Hyvikset toimivat yhteyshenkilöinä Student lifen hyvistoimintaa koskevissa asioissa.

Hyvikset toimivat tiiminä toiminnan suunnittelussa ja muodostavat ammatillisen vertaistuen mahdollistavan tiimin. Toimintatavoista sovitaan vuosittain ja silloin, kun tiimiin tulee uusia hyviksiä.

Hyvikset tiedottavat toiminnasta syksyisin uusille opiskelijoille laitoksen infotilaisuudessa ja muistuttavat toiminnasta säännöllisesti kaikki opiskelijoita laitoksen tiedotuskanavien kautta.

Kansainvälisten opiskelijoiden Goodie toimii tiedekuntatasolla.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS)

Hops tehdään opintojen alussa kaikissa tutkinto-ohjelmissa opetushenkilökunnan sekä koulutussuunnittelijoiden tukemana. Omaopettaja tai tutkinto-ohjelman opintosuuntavastaava ovat hops-ohjaajia. Koulutussuunnittelijat vastaavat hopsien vastaavuudesta tutkintoon ja ohjaavat sen tekemisessä. Opintonsa aloittavat tekevät ja päivittävät hopsin ohjatusti Akateemisen asiantuntijuuden kehittyminen -jaksoilla.

Digitaaliset työvälineet (mm. Kudin, opiskelijan kompassi) on linkitetty laitoksen portfolio -alueelle.

Portfoliotyöskentely

Perustutkintoa suorittavat opiskelijat tekevät opintopolkunsuajan portfoliomaista työskentelyä oman osaamisen dokumentoinnin, opintojen suunnittelun ja osaamisen tunnistamisen tueksi.

YFI-laitoksella toteutetaan portfoliotyöskentelyä, joka sijoitetaan opintojen nivelvaiheisiin sekä Asiantuntijaksi kehittyminen I-II- opintojaksojen ja muiden ankkurikurssien yhteyteen niin kandi- kuin maisterivaiheeseenkin. Kansainvälistymissuunnitelman laatiminen on nivottu laitoksella osaksi portfoliotyöskentelyä. Tällä työskentelyllä tuetaan laaja-alaisesti osaamisen tunnistamista, työelämätaavoitteita ja sanoittamiskykyä eri vaiheissa opintopolkua.

Maisterivaiheessa portfoliotyöskentely keskittyy substanssiosaamisen syventämiseen ja erikoistumiseen, valmistumisen tukemiseen, työelämävalmiuksien tunnistamiseen

Vertaisohjaus

Vertaisohjausta toteutetaan kandidaattitasolla omaopettajien vetämissä kotiryhmissä, opetuksen lomassa koko opintopolun ajan pienryhmissä tapahtuvan vertaispalautteen ja mahdollistuvan vertaiskokemuksen muodossa sekä opiskelijoiden itseorganisoimana lukupiiritoimintana (lukupiirigeneraattori Moodlessa).

Vertaisohjausta järjestetään tarpeen mukaan esimerkiksi tutkielmien teon yhteyteen. Vertaisohjauksen toteuttajana opiskelija voi saada opintopisteitä jaksolla Avustavat asiantuntijatehtävät (YFIY1112).

Muu ohjaus ja opiskelijoiden tuen toimintamallit

Lukukauden alussa koko laitoksen aloittavat opiskelijat osallistuvat laitoksen yhteiseen orientaatio-ohjelmaan. Yleiset infotilaisuudet järjestetään syksyisin ja tarpeen mukaisesti keväisin sekä etenkin opetussuunnitelman muuttuessa. Tilaisuudet pyritään pääsääntöisesti tallentamaan ja tallenteet liitetään verkkosivuille.

Ohjauskioskit ovat laitoksen järjestämiä yleisiä ohjaustilaisuuksia, joiden tarkoitus on tarjota ohjausta vaihtelevista aiheista opiskelijoiden tarpeen mukaan. Ohjauskioski on matalan

kynnyksen ohjaustapahtuma, johon voi tulla kysymään mistä vain opintoihin liittyvästä. Ohjauskioskeja järjestetään tarpeen mukaan. Ohjauskioski voidaan järjestää myös verkkovälitteisesti.

Lisäksi laitos järjestää opiskelijoiden ja henkilökunnan yhteisiä laitoskahveja ja oppiaineet oppiainekahveja ja ns. Lyhty-iltoja ajankohtaisista aiheista sekä vapaamuotoisen yhdessäolon, tutustumisen ja ohjauksen mahdollistamiseksi.

Tarpeen mukaisesti ohjaustoimijat välittävät toisilleen tietoa ohjaustarpeista tai ilmaisevat huolensa opiskelijaan liittyen. Koulutussuunnittelijat, hyvikset ja opetushenkilökunta toimivat yhteistyössä haastavissa ohjaustilanteissa. Haastavissa ohjaustilanteissa ja opetustilanteissa toimitaan kollegiaalisen tuen periaatteella.

Opettajat voivat halutessaan järjestää erillisiä vastaanottoaikoja.

OHJAUKSEN PERIAATTEISIIN SISÄLTYVÄT TOIMINTAMALLIT LAITOKSEN PERUSOHJAUKSESSA

PERIAATE 1 Opiskelijälähtöisyys ja kokonaisvaltaisuus

Puheeksi ottaminen ja eteenpäin ohjaaminen

Erityistarpeet (esim. lukivaikeudet, liikuntarajoitteet) pyritään tunnistamaan heti opintojen alussa ja tarvittaessa tehdään yhteistyötä yliopiston erityisasiantuntijan ja tiedekunnan esteettömyysyhdyshenkilön kanssa. Opiskelukykyä ja opiskelutaitoja vahvistetaan pedagogisin ratkaisuin, esimerkiksi yhteistyötaitojen kehittymistä tuetaan vuorovaikutukseen perustuvilla ja kannustavilla suoritustavoilla.

Opiskelijat ja henkilökunta ovat tietoisia yliopiston kolmiportaisesta ohjausmallista ja mahdollisuudesta täydentävään ja tehostettuun ohjaukseen. Jokainen opetushenkilökuntaan kuuluva antaa ohjausta omaa opetustaan ja asiantuntijuuttaan koskien sekä ohjaa tarvittaessa oikealle ohjaustoimijalle havaitessaan opiskelijan tarvitsevan perusohjausta laajempaa tukea sekä ottaa tuen tarpeen puheeksi opiskelijan kanssa havaitessaan opiskelijalla merkitäviä haasteita suoriutua opinnoista.

Sora-lainsäädännön ohjaamalla alalla (sosiaalityö) on kirjattu opetussuunnitelmaan mm. Käytännöt -jaksojen yhteyteen, missä toteutetaan soveltuvuuden arviointiin liittyvää tarkastelua. Soveltuvuuden arviointia tehdään opintojen ajan sekä otetaan huomioon opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Arvioinnissa on mukana oppiaineen edustaja sekä muut yliopiston prosessiin kuuluvat tahot.

PERIAATE 2 Saavutettavuus ja monikanavaisuus

Tiedottaminen ja viestintä opiskelijoille (esim. ohjauspolut)

Opintojen alussa ohjauksen käytännöt käsitellään ja esitellään erilaisia ohjaukseen hakeutumisen tapoja ja ohjauksen olemusta korkeakoulussa. Verkkosivut pidetään ajan tasalla. Opintojen ohjauksessa ja hops-ohjauksessa tai opetuksessa esiin tulleista tarpeista keskustellaan kulloisenkin ohjaajan kanssa.

Ohjausta voidaan toteuttaa kasvokkaisena ohjauksena tai verkkovälitteisenä ohjauksena. Ohjausta toteutetaan pääosin sovituissa tapaamisissa ja sähköpostitse. Sosiaalisen median kanavia sekä opiskelijoiden sähköpostilistoja käytetään yleiseen tiedottamiseen.

Ohjauksen muodossa huomioidaan opiskelijan kokonaiselämäntilanne.

Esteettömyysyhdyshenkilö ja hänen tehtävänsä

Esteettömyysyhdyshenkilönä tiedekunnassa toimii Elina Kiuru. Hän tukee ja neuvoo opiskelijaa saavutettavuuteen liittyvissä asioissa sekä sopii (yhdessä yliopiston esteettömyysvastaaavan kanssa) saavutettavuusneuvottelun, jossa sovitaan opiskelijan oppimista edistävistä yksilöllisistä järjestelyistä. Elina Kiuru osallistuu neuvotteluun laitoksen saavutettavuusyhdyshenkilön ominaisuudessa.

Yksilölliset opiskelujärjestelyt

Yksilölliset opiskelujärjestelyt sovitaan tarvittaessa laadittavassa esteettömyyssuosituksessa. Esteettömyyssuosituksen laatimiseen osallistuvat opiskelija, esteettömyysyhdyshenkilö sekä laitoksen edustaja, opettaja tai hyvis. Mikäli suositusta oleellisesti päivitetään, kaikki em. toimijat osallistuvat tähän.

Yksilöllisistä järjestelyistä ja niistä tiedottamisesta sovitaan suosituksen tekemisen yhteydessä.

Opiskelija vastaa oman valintansa mukaan suositusten toimittamisesta ja tiedottamisesta opintojakson opettajalle tai tutkielman ohjaajalle toteutusten alussa tai sitä ennen. Opetushenkilökunta noudattaa opiskelijalle tehtyä saavutettavuussuositusta, mikäli opetettavan opintojakson osaamistavoitteet sen sallivat.

Opiskeluterveysneuvotteluun osallistuu omaopettaja tai hyvis.

PERIAATE 3 Osaavat ohjaajat

Ohjaustehtäviin käytettävä työaika

Ohjausosaaminen huomioidaan rekrytoinneissa ja kouluttautuminen huomioidaan työsuunnitelmissa.

Lähijohtajat huolehtivat ohjausosaamisen huomioimisesta sekä siihen perehdyttämisestä aloittavien työntekijöiden osalta. Perehdytyksen yhteydessä sovitaan ohjaustehtävistä ja opastetaan laitoksen käytäntöihin. Tutkinto-ohjelmien vastaavat perehdyttävät laitoksen yleisiin ohjauskäytäntöihin ja pedagogisiin toimintamalleihin (yleinen kandidaattivaiheen ohjaus, ryhmätoiminta, palautekäytännöt, portfolio työskentely).

Laitoksella on nimettyjä opettajia, jotka toimivat omaopettajina ja vetävät kotiryhmiä kandidaattivaiheessa, suunnittelevat tiiminä laitoksen tapahtumia ja ohjauksen toteuttamista. Omaopettajaa kohden on 15–20 kandidaattivaiheessa aloittavaa opiskelijaa.

Maisterivaiheessa ohjausvastuu on opintosuunnissa. Opintosuuntavastaava huolehtii siitä, että maisterivaiheen uusille opiskelijoille järjestetään ohjausta sekä laaditaan hops.

Maisterintutkielmien ohjaajat käyttävän n. 10 tuntia yleiseen ohjaukseen tutkielman ohjaamisen lisäksi.

Ohjauskoulutukset ja tuki ohjausosaamiselle

Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan erityyppistä ohjausosaamista tukeviin henkilöstökoulutuksiin omien osaamistarpeiden mukaisesti.
